

Remissvar från Svenska Tobaksleverantörsföreningen

Angående SOU 2016:14 samt promemoria om e-cigarett

Diarienummer S2016/01610/FS

Svenska Tobaksleverantörsföreningen (nedan även "föreningen" eller "TLF") är en intresseorganisation bestående av två av Sveriges största tobaksleverantörer; Japan Tobacco International (JTI) och British American Tobacco (BAT). Svenska Tobaksleverantörsföreningen bevakar branschspecifika områden; exempelvis arbete mot illegal handel med tobaksvaror och andra punktskatterelaterade frågor samt reglering av tobaksfrågor. Svenska Tobaksleverantörsföreningen är medlem i Svensk Handel.

Inledning

Svenska Tobaksleverantörsföreningen, TLF, vill inledningsvis tacka för möjligheten att lämna synpunkter på slutrapporten SOU 2016/14 från Tobaksdirektivutredningen ("utredningen"). TLF stödjer ansvarsfull och vetenskapligt underbyggd reglering av marknaden för tobak. Vi arbetar kontinuerligt för att exempelvis stärka efterlevnaden av åldersgränser vid försäljning av tobak och mot den illegala hanteringen av tobaksvaror i Sverige.

I allmänhet ser dock TLF oroväckande tendenser i utformningen av tobakspolitiken. De senaste årens arbete med att transponera och implementera EU:s nya tobaksprodukt direktiv präglas av allvarliga brister och felprioriteringar. Det handlar om korta ledtider för viktiga beslut, oklar ansvarsfördelning mellan myndigheter och departement och allvarliga förseningar.

Från vårt perspektiv är det svårt att förstå hur Socialdepartementet kan remittera så omfattande lagförslag mitt i slutskedet av införlivandet av det nya direktivet i svensk lagstiftning. En rimligare ordning hade varit att låta myndigheter och företag fokusera på en övergång till de omfattande regelverk som nu börjar gälla. Därefter utvärdera effekterna från förekommande förändringar och med det som utgångspunkt utreda eventuella nya förslag.

TLF är också bekymrade över utredningens kvalitet. Det handlar om brister i den vetenskapliga underbyggnaden, undermåliga konsekvensanalyser och avsaknad av helhetsperspektiv.

För att politiken ska leda till viktiga mål som en förbättrad hälsa och minskad illegal handel anser TLF att regeringen bör prioritera implementeringen av direktivets kvarvarande delar som utformningen av avgifter för rapportering, reglering av e-cigarett och utformningen av det gemensamma systemet för spårbarhet och märkning, istället för att fokusera på förslag som exponeringsförbud, komplicerad licensiering och utvidgade rökförbud.

Tillståndsplikt

Tobaksdirektivsutredningen fick i uppdrag att analysera effekterna av de nya tillsynsregler som trädde ikraft 2010, väga för och nackdelar med en tillståndsplikt och vid behov lämna sådana författningsförslag.

Utredningen slår själv fast att tillsynen och ålderskontrollen inom detaljhandeln sannolikt inte skulle förbättras med en tillståndsplikt. Istället argumenterar utredningen för att införa en tillståndsplikt i syfte att minska den illegala försäljningen av tobaksvaror.

TLF prioriterar kampen mot illegal tobakshandel mycket högt. Olagliga tobaksprodukter säljs helt oreglerat och utan ålderskontroll. Vi anser dock att betänkandet saknar vetenskaplig underbyggnad om relationen mellan illegal handel och tillståndsplikt och att den föreslagna utformningen innebär stora risker för handeln.

Om det ska göras en prövning av försäljarnas ekonomiska förutsättningar och allmänna vandel kan många få svårt att klara kraven av andra skäl än hur de bedriver tobaksförsäljning. Enligt Svensk Handel har omkring var fjärde butik redan idag problem med sin lönsamhet¹.

Vi är bekymrade att kostnaderna för handlarna riskerar att bli högre än utredningen uppskattar. De totala ansökningsavgifterna uppskattas till omkring 60 miljoner kronor efter en jämförelse med dagens ansökningsavgifter för alkoholtillstånd. I Norge skulle dock de nationella kostnaderna för handeln vid en liknande tillståndsplikt för tobaksförsäljning uppgå till 138 miljoner NOK². Där görs systemet nu om från grunden och kommer sannolikt att bli mer likt dagens svenska system med anmälningsplikt.

Det finns ingen analys av hur kostnaderna och regelbördan för en tillståndsplikt påverkar handlarna i kombination med andra åtgärder som rökförbud utanför tobaksbutiker och ett exponeringsförbud för tobaksvaror. Om tobaksförsäljare inte lyckas upprätthålla de föreslagna rökförbuden utanför sina butiker riskerar de att gå miste om sina försäljningstillstånd vid den allmänna vandelsprövningen. Om det både införs en tillståndsplikt och ett exponeringsförbud måste ansökningsavgiften och omställningskostnaden för åtgärderna vägas samman liksom merarbetet för att hantera den sammanlagda regelbördan.

Utredningens förslag om tillståndsplikt kan dessutom snedvrída konkurrensen mellan små och stora aktörer. Små ensamföretagare kommer att få betala lika hög avgift som stora varuhus. I kombination med andra åtgärder som ett exponeringsförbud kan detta få allvarliga konsekvenser exempelvis små jourbutiker och landsbygdssocker.

Med den föreslagna utformningen av en tillståndsplikt riskerar många butiker att tvingas stänga ner eller sluta med försäljning av tobak. Detta skulle då kunna leda till att det uppstår luckor runt om i landet som istället kan fyllas med illegal försäljning. Eftersom utredningens förslag inte bygger på någon vetenskaplig genomgång om eventuella positiva effekter av en tillståndsplikt i förhållande till minskad illegal försäljning, uppmanar TLF regeringen att noga beakta riskerna med negativa effekter i den vidare beredningen.

Därutöver uppmuntrar vi regeringen att fortsätta arbetet mot illegal handel inte minst genom utökade resurser till tull- och polismyndigheterna samt ett aktivt engagemang i utvecklingen av den teknik som ska möjliggöra spårbarhet och märkning av tobaksvaror (som i skrivande stund håller på att utarbetas inom ramen för EU:s nya tobaksdirektiv).

Utvidgade rökförbud

I Tobaksdirektivsutredningens ursprungliga uppdrag ingick att analysera hur tobaksrelaterade produkter, såsom e-cigarettor och örtprodukter för rökning, skulle hanteras inom de befintliga rökförbuden. I tilläggsdirektivet vidgades dock uppdraget till att komma med förslag på fler rökfria platser.

¹ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6412513>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/enklere-tilsynsordning-med-tobakk/id2468567/>

Utredningen föreslår i sitt slutbetänkande att de befintliga rökförbudena ska utvidgas till uteserveringar, entréer som allmänheten har tillträde till, områden som används vid kollektivtrafik, inhägnade platser för idrottsutövning och lekplatser. Rökrelaterade produkter som e-cigarettor och örtprodukter ska omfattas av såväl tidigare som nya rökförbud.

TLF konstaterar att det inte finns något vetenskapligt stöd för att rökfria platser utomhus gynnar folkhälsan. I motsats till vad som står i slutbetänkandet om förhållandet mellan rökfria inomhusmiljöer och hälsovinster så är den vetenskapliga kopplingen mycket svag i den rapport från Folkhälsomyndigheten som legat till grund för utredningen.

För det första vänder vi oss starkt emot förslaget att utsträcka rökförbudena till användning av e-cigarettor.

När det gäller hälsorisker för personer i omgivningen konstaterar tillgängliga forskningssammanfattningar: *“Current state of knowledge about chemistry of liquids and aerosols associated with electronic cigarettes indicates that there is no evidence that vaping produces inhalable exposures to contaminants of the aerosol that would warrant health concerns by the standards that are used to ensure safety of workplaces... Exposures of bystanders are likely to be orders of magnitude less, and thus pose no apparent concern.”*

Inte heller delar vi utredningens farhågor om att myndigheter och medborgare skulle kunna blanda samman vanliga cigarettor och e-cigarettor där det råder rökförbud. E-cigarettor är gjorda av material som plast och metall. Vissa liknar vanliga cigarettor till formen men är försedda med tydliga LED-lampor, andra är större och kan omöjligen misstolkas för cigarettor, snus eller andra tobaksprodukter. Möjligen går vissa e-cigarettor att likna vid inhalatorer och liknande medicinprodukter.

För det andra är vi bekymrade över att utformningen av rökförbudet kan få negativa konsekvenser för näringsidkare.

Med hänvisning till punkt 1-7 i Tobakslagens 6 § föreslås de nya rökförbudena gälla utanför i princip alla entréer dit allmänheten har tillträde. Innehavare av exempelvis butiker och restauranger åläggs att hålla rökfritt utanför sin verksamhet. Kommunerna ska upprätthålla den omedelbara tillsynen genom att exempelvis meddela förelägganden och förbud ifall bestämmelserna inte upprätthålls.

I kombination med att det inte införs några avståndsspecifikationer, utan att allmänheten i stället tvingas *“acceptera att rökförbudets yttre gränser i vissa fall kommer att vara något oskarpa”* riskerar förslaget att leda till rättsosäkerhet. Det kan få konsekvenser för serverings- och tobakstillstånd om exempelvis restaurangägare och tobaksförsäljare inte lyckas upprätthålla rökförbudena i det direkta närområdet av sin affärsverksamhet.

Exponeringsförbud

I ett tilläggsdirektiv fick utredningen i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa ett förbud mot synliga tobaksprodukter på försäljningsställen. I slutbetänkandet presenteras ett förslag om att cigarettor och snus ska döljas, självbetjäning förbjudas och konsumentinformation tillåtas endast på neutrala prislister.

TLF anser att detta är anmärkningsvärt då det inte finns något vetenskapligt stöd för att ett exponeringsförbud skulle leda till minskad tobakskonsumtion och bättre folkhälsa. Utredningens egen slutsats är att det i dagläget finns *“en brist på välgjorda studier om huruvida exponeringsförbud kan leda till en minskning i förekomsten av rökning, och då särskilt på längre sikt. Endast ett fåtal studier eller forskningsrapporter har i detta avseende kunnat identifieras och dessa har i sin tur olika brister, däribland att de enbart rör korttidseffekter. I merparten av studierna kunde man inte se några minskningar.”*

Det är också uppseendeväckande att utredningens analys av de negativa effekterna både är kort och bristfällig. Det handlar om underskattade kostnadsberäkningar, risker med snedvriden konkurrens, effekterna i kombination med andra förslag och risken för ökad illegal handel.

TLF anser att utredningen underskattar kostnaderna för de förändringar som butikerna måste göra om det införs ett exponeringsförbud. I betänkandet uppskattas omställningen, utifrån en studie om effekterna på Irland, kosta i genomsnitt 4 000 kronor per handlare. Den stora skillnaden är dock att svenska butiker säljer snus som både tar upp mer yta och förvaras på ett annat sätt. När snuskylar inte längre får stå framför kassorna utan måste döljas bakom disk krävs betydligt större och dyrare förändringar. När snus, på grund av krav på likabehandling av tobaksvaror enligt EU-rätten, också måste tas in i ett exponeringsförbud blir även den dagliga verksamheten mer resurskrävande. Snus är en mer heterogen produkt, med omkring 300 olika produktsorter på marknaden, som vid en dold produkthantering ställer betydligt större krav på butikspersonal.

Det finns en stor risk att förslaget kommer att snedvrida konkurrensen mellan stora och små handlare. För små butiker kommer omställningen många gånger att kosta betydligt mer i förhållande till försäljningen än för stora affärer.

I kontakten med kunder framgår, tvärt emot utrednings slutsats, att butiker med liten totalomsättning, men med ett brett sortiment av olika produktkategorier kommer att drabbas hårdast. När regelmassan växer så kraftigt för en mindre men betydelsefull del av försäljningen uppstår stora svårigheter för exempelvis små bensinmackar, lanthandlare och jourbutiker.

För stormarknader och varuhus kan många utmaningar som uppstår i och med ett exponeringsförbud tacklas genom försäljning av tobaksvaror i varuautomater och säkerhetsskåp som kiosker och tobaksaffärer varken har plats för eller ekonomiska resurser att investera i. Det är i de små butikerna som arbetsbördan växer för att förse kunderna med rätt varor och där expediterna kommer att tvingas vända ryggen mot butiken. Medan de stora butikskedjorna kan uppdatera prisinformation digitalt i varuautomater måste personalen i småbutikerna hålla allt i huvudet.

I detta sammanhang vill vi även upplysa om att minskningen av butiksbeståndet i Kanada mer än tiofaldigades året efter att de två största provinserna, Ontario och Québec, införde ett exponeringsförbud 2008. År 2009 slog 2 300 servicebutiker igen, jämfört med 208 året innan³.

Som tidigare nämnts är TLF mycket kritiska till att det inte finns någon analys av hur ett exponeringsförbud förhåller sig till exempelvis en tillståndsplikt. Om Sverige inför både en tillståndsplikt och ett exponeringsförbud måste avgiften för ansökningar och kostnaderna för omställning vägas samman liksom kombinationen av den ökade administrativa bördan och belastningen av att leva upp till kraven.

Slutligen riskerar ett exponeringsförbud av olika anledningar att leda till ökad försäljning av illegala tobaksprodukter. Om tobaksprodukter måste döljas hos legala försäljare riskerar skillnaden i konsumenternas ögon mellan olagliga och lagliga produkter att suddas ut. Att köpa cigaretter från en baklucka skiljer sig mindre från att köpa något som förvaras under disk, jämfört med att handla cigarettpaket som förvaras synligt i butikshyllor.

Ökad försäljning av illegala produkter, som varken beskattas eller lever upp till lagstiftad innehållsreglering eller krav på ålderskontroller, skulle motverka syftet med tobakspolitiken. TLF uppmanar därför regeringen att inte införa ett exponeringsförbud. Istället bör andra åtgärder prioriteras för att bekämpa smuggling och upprätthålla angivna åldersgränser.

³ <http://www.hui.se/nyheter/exponeringsforbud-for-tobak-kan-sla-mot-sma-foretag-och-landsbygd> (sid 15)

Spårbarhet och märkning

Utredningen fick i sitt ursprungsdirektiv i uppdrag att se över hur tobaksproduktdirektivets krav på spårbarhet och märkning, som ska träda i kraft från och med 20 maj 2019, ska implementeras i svensk lag.

TLF ser positivt på en utveckling av ett EU-gemensamt system för spårbarhet och märkning av tobaksprodukter, då det kan leda till en effektivare kamp mot illegala produkter. Vi uppmuntrar därför regeringen att prioritera implementeringen av detta förslag, förslagsvis genom att involvera de experter som redan idag arbetar mot illegal handel på till exempel tullmyndigheten. Det är viktigt att Sverige visar ansvarstagande i detta arbete, både i den fortsatta regelgivningsprocessen i EU och i utformningen av de nationella reglerna.

TLF vill upplysa regeringen om att medlemsföretagen redan har överenskommelser med EU som omfattar spårbarhet och märkning. De senaste åren har framgångsrika lösningar införts genom Codentify som utvecklats av konsortiet DCTA för att kunna spåra produkter genom leveranskedjan.

För att undvika omotiverade övergångskostnader, värna om små producenter och främja konkurrens är det viktigt att det nya systemet byggs på öppna och driftskompatibla standarder. Genom att undvika en stängd och monopolistisk struktur finns möjlighet att inkorporera redan fungerande system i det nya EU-gemensamma utan att säkerhetsaspekter förloras.

Våra erfarenheter från arbetet med spårbarhet och märkning visar hur viktigt det är med samarbete mellan industri och tillsynsmyndigheter. För att leveranskedjan ska kunna säkras är det helt avgörande att tillverkare och importörer av tobaksvaror har tillgång till all relevant data inom systemet. Utan möjlighet för företagen att kontrollera sina varukedjor blir det mycket svårt att vara med och bidra i detta viktiga arbete.

Om det EU-gemensamma systemet för spårbarhet och märkning utarbetas på rätt sätt kan det, till skillnad mot flera andra förslag i utredningens slutbetänkande, bli ett effektivt verktyg för att uppnå viktiga tobakspolitiska mål. TLF uppmuntrar därför regeringen att prioritera utformningen av beslut på EU-nivå och förbereda ändamålsenlig reglering nationellt.

Ändamålsenlig reglering av snus

Slutbetänkandet innehåller flera förslag för framtida reglering av snus. TLF vill främst kommentera de delar som berör smaksättning av snus och hänvisning till smaker på snusförpackningar.

TLF välkomnar att utredningen inte föreslår några regleringar av olika smaker i nuläget. Eftersom i princip allt snus, på ett eller annat sätt är smaksatt, skulle ett förbud mot smaker i praktiken innebära att produktkategorin stoppades. Det är därför logiskt att snuset, som bara tillåts i Sverige inom unionen, har fått ett undantag från förbudet mot smaksättning av tobaksvaror i direktivets artikel 7.

Av samma skäl anser vi att utredningens förslag om ett förbud mot hänvisning till smak på snusdosor bygger på en felaktig tolkning av direktivets artikel 13.1 c. TLF anser att regeringen har gjort en korrekt bedömning av att hänvisning till smak är en nationell angelägenhet för Sverige. Att detta är den rimliga tolkningen tydliggörs inte minst i utredningens egen argumentation om att "snus i allt väsentligt är en smaksatt produkt". Att förbjuda hänvisningar till smak på snus skulle få samma effekt som att förbjuda syltillverkare att hänvisa till bär.

Vi vill också understryka att ett förbud mot referenser till smak på dosorna skulle innebära ett mycket hårt slag mot snusförsäljningen vid ett exponeringsförbud. Utredningen anser att kravet på konsumentinformation skulle uppfyllas genom möjligheten att ange smaker på neutrala prislistor. Men slutbetänkandets lösning, att butikspersonal skulle utarbeta kodsystäm för att kunna matcha dosor (som förvaras utom synhåll) och smaker (som anges på prislistor), är enligt vår mening inte seriöst.

Neutrala förpackningar

Utredningen fick i tilläggsdirektiv att undersöka möjligheten att införa krav på så kallade neutrala tobaksförpackningar. Neutrala tobaksförpackningar definieras som "*dekorfria paket som alla har samma neutrala färg, oavsett märke, och där varumärket skrivs med ett neutralt typsnitt*".

Uppdraget gick både ut på att analysera om det fanns skäl att införa ett sådant krav och på att bedöma hur en sådan lagstiftning skulle förhålla sig till grundlagarna, varumärkesrätten och egendomsskyddet samt internationella åtaganden och handelsavtal.

Även om utredningen kommer fram till att ett krav på neutrala förpackningar vore tobakspolitiskt motiverat lämnas inget förslag i slutrapporten. Anledningen är att en sådan lag skulle stå i strid mot den svenska tryckfrihetsförordningen ("TF"). TLF delar utredningens uppfattning att neutrala tobaksförpackningar inte går att förena med TF.

Samtidigt är vi bekymrade över att utredningen i och med detta konstaterande, mer eller mindre uttalat, kostar på sig ofullständiga och spekulativa slutsatser i andra avseenden gällande neutrala tobaksförpackningar. Detta är allvarligt även om det inte finns något förslag eftersom regeringen har gett i uppdrag till Mediegrundlagskommittén att utreda ett eventuellt undantag för tobaksförpackningar i framtiden från de intressen TF är satt att värna.

Exempelvis saknas den centrala proportionalitetsprövningen för att avgöra om inskränkningarna av äganderätten och den fria handeln som följer av ett krav om neutrala tobaksförpackningar vägs upp av nödvändigheten och de stipulerade, hypotetiska samhällsvinsterna.

Utredningen levererar inte någon vetenskaplig koppling mellan en lag om neutrala tobaksförpackningar och en minskning av antalet rökare. De forskningsstudier som refereras är nästan uteslutande experimentella och bygger på antaganden om vad som eventuellt skulle kunna hända, vilket är otillräckligt för att kunna uttala sig om vad som faktiskt skulle ske.

Slutsatserna om hur neutrala tobaksförpackningar förhåller sig till varumärkesrätten utgörs av rena spekulationer. Exempelvis anser regeringens egen expertmyndighet för immaterialrätt, Patent och Registreringsverket, att utredningens analys brister när det gäller:

- Den positiva rätten att använda ett varumärke
- EU-varumärken
- Kravet på användning av registrerade varumärken
- Likställighet mellan inarbetning och registrering

Patent och Registreringsverkets slutsats är att ett krav på neutrala tobaksförpackningar kan strida mot såväl TRIPS-avtalet som Varumärkesdirektivet⁴. Det råder inga tvivel om att ett krav på neutrala tobaksförpackningar skulle utgöra ett varumärkesförbud.

Därutöver är det problematiskt att utredningen inte lyfter de negativa konsekvenserna med neutrala tobaksförpackningar.

En av varumärkets viktigaste funktioner är att möjliggöra för konsumenter att känna sig säkra på produkters ursprung och innehåll. Samtidigt gör varumärket det möjligt för konsumenter att utkräva ansvar om en produkt inte håller vad som utlovas, eller om en producent betar sig illa. Om varumärken i princip förbjuds genom neutrala förpackningar blir val av märke och ansvarsutkrävande betydligt svårare.

Eftersom även snus, enligt EU-rättens krav på likabehandling av tobaksvaror, måste omfattas av lagstiftning om neutrala förpackningar skulle en sådan åtgärd kunna leda till ännu mer påtagliga konsekvenser i Sverige jämfört med ett införande av neutrala tobaksförpackningar i länder där snus varken säljs eller marknadsförs.

⁴ https://www.prv.se/globalassets/dokument/om-prv/remissvar/2016/20160616_yttrande_ad_411_2016-900.pdf

Med neutrala förpackningar utan varumärken och kvalitetsstämplar riskerar även den illegala handeln att gynnas. Laglydiga handlare kan få betydligt svårare att sälja tobak på grund av den massiva regelbördan, särskilt i kombination med utredningens övriga förslag. Samtidigt skulle det bli lättare för kriminella ligor att kopiera standardiserade produkter, medan konsumenter skulle få svårare att skilja på legala och illegala produkter.

TLF uppmanar regeringen att lämna den svenska tryckfrihetsförordningen fri från inskränkningar gällande alla typer av förpackningar. Det finns under inga omständigheter grund för att införa en så genomgripande åtgärd som en grundlagsförändring för att införa en dåligt motiverad tobaksreglering. De vetenskapliga beläggen för positiva hälsoeffekter är obefintliga, samtidigt som de negativa komplikationerna är omfattande – även långt utanför tobakspolitikens område.

E-cigarett

I Sverige har e-cigarett med nikotin länge bedömts som läkemedelsprodukter av Läkemedelsverket. Detta ändrades dock av Högsta förvaltningsdomstolen som i februari fastslog att e-cigarett inte ska betraktas som läkemedel i mål (1385-15). Följden av detta är att det nu saknas grundläggande reglering för e-cigarett och nikotinvätskor vad gäller exempelvis åldersgränser och produktinformation.

Trots att såväl Socialdepartementet som utredningen var införstådda med att detta skulle kunna hända gjordes inga förberedelser för att kunna reglera denna produktkategori i samband med implementeringen av tobaksdirektivet den 20 maj 2016. Istället publicerades en promemoria med förslag om reglering som skulle kunna träda i kraft tidigast 1 oktober 2016.

TLF är kritiska till att det nu går lång tid utan någon tillfredsställande reglering av e-cigarett och nikotinvätskor. Det är problematiskt ur så väl säkerhetssynpunkt som av konkurrensskäl. Vi anser att det är en allvarlig felprioritering att fokusera på användningsförbud av e-cigarett på allmänna platser från 2018, istället för att införa ett grundläggande regelverk så snart som möjligt under 2016.

Som vi tidigare konstaterat (se stycket om "Utvidgade rökförbud") finns inga belägg i tillgängliga forskningssammanfattningar för att ångan från e-cigarett skulle utgöra några hälsorisker för personer i omgivningarna. Det är inte heller rimligt att anta att myndigheter och medborgare skulle kunna blanda samman vanliga cigarett och e-cigarett där det råder rökförbud. E-cigarett är gjorda av material som plast och metall. Vissa liknar vanliga cigarett till formen men är försedda med tydliga LED-lampor, andra är större och kan omöjligt misstolkas för cigarett, snus eller andra tobaksprodukter.

TLF uppmanar således regeringen att prioritera införandet av ny lagstiftning för e-cigarett i enlighet med EU:s tobaksprodukt direktiv. Att fortsätta beredningen av, enbart ideologiskt motiverade användningsförbud för e-cigarett, vore djupt oansvarigt.

Slutsatser

Mot bakgrund av de senaste årens allvarliga brister i lagstiftningsprocessen efterlyser TLF mer underbyggda beredningar och genomarbetade konsekvensanalyser. Risker är annars att tobakslagstiftningen får motsatt effekt genom ökad illegal försäljning med sämre ålderskontroll och farligare produkter som följd.

Fortsättningsvis uppmanar TLF regeringen att prioritera den kvarvarande implementeringen av de nya reglerna i EU:s tobaksprodukt direktiv. Såväl myndigheter som företag måste få rimliga möjligheter att anpassa sig till alla förändringar som nu träder i kraft med olika typer av rapportering, utformning av förpackningar och krav på innehållsinformation, för att nämna några aspekter.

Sedan bör såväl departement som myndigheter fokusera på utformningen av de avgifter som ska tas ut av företagen för registrering av nya produkter, inrapportering av ingredienser, med mera.

Under hösten bör arbetet med att ta fram ny lag, förordning och föreskrifter för e-cigarett prioriteras. Att detta område under lång tid förblir helt oreglerat är olyckligt, både av hälsoskäl och ur konkurrenshänseende.

Utvecklingen av det EU-gemensamma systemet för spårbarhet och märkning kan medföra mycket positiva resultat. Särskilt om svenska departement och myndigheter ställer sin expertis till förfogande i de fortsatta processerna i EU, samt därefter fokuserar på utformningen av det nationella regelverket.

För Svenska Tobaksleverantörsföreningen,
Martina Elfgren Lilja, vd
Telefon: 010-47 18 532
E-post: martina.elfgrenlilja@svenskhandel.se